

глобалізації торгівлі, масового впровадження комп'ютерних інформаційних технологій, поряд із зростанням ролі митниці як інструменту, який регулює торговельно-економічні відносини і потребує нових підходів до ведення митної справи.

Література:

1. Інформація щодо міжнародного митного співробітництва з ЄС, з міжнародними організаціями, даних щодо практичної реалізації даного співробітництва та джерел регулювання [Електронний ресурс]. – К. – 2017. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/spivrobitnistvo-mij-ukrainoyu-ta-evrop/spivrobitnistvo-z-evropeyskim-soyuzo/spivrobitnistvo-z-misieyu-evropeysko>.

2. Дорош М. М. Розвиток співпраці митних органів України з митними органами держав учасниць Європейського Союзу / М. М. Дорош // Навчально-науковий інститут права та психології Національного університету “Львівська політехніка”. – 2015. – 5 с.

3. Співробітництво з США – це застосування успішного світового досвіду [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/269562.html>.

Дереш Дмитро

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник: к.е.н., доцент Заклекта О. І.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

В умовах фінансово-політичної кризи особливої актуальності набувають проблеми раціонального витрачання бюджетних ресурсів, пошуку додаткових джерел фінансування суспільних потреб, одним із способів вирішення яких є децентралізація державної влади. Переміщення фіскального потенціалу на рівень органів місцевого самоврядування сприятиме забезпеченню їх фінансової автономії, самодостатності і, як наслідок – створить підґрунтя для якісного забезпечення публічних послуг. На сьогодні, фіскальна децентралізація є однією із необхідних умов незалежності та життєздатності органів місцевої влади, їх активної участі у розвитку підконтрольних територій, узгодження місцевих видатків із місцевими потребами та уподобаннями.

При побудові національної моделі розподілу фінансових ресурсів між рівнями державної влади варто звернутися до зарубіжного досвіду фінансової децентралізації. Варто зауважити, що організаційне оформлення інституту місцевого самоврядування та визначення кола завдань місцевої влади в зарубіжних країнах відбулося наприкінці ХІХ ст. початку ХХ ст. Процеси фіскальної децентралізації у розвинутих країнах світу супроводжувалися посиленням демократичних засад суспільного життя, розвитком самоуправління громадян, підвищенням ролі неурядових інституцій [1, с. 307].

Свідченням активного розгортання процесів децентралізації у більшості країнах Європи є зростання обсягів видатків місцевих бюджетів відносно обсягів видатків державного бюджету. Для прикладу, у таких країнах як Швеція, Данія, Іспанія частка видатків місцевих бюджетів у загальних видатках

держави складає більше 50% [2, с.18]. Важливим показником рівня бюджетної децентралізації є також частка власних доходів у структурі доходів територіальної громади. До країн, у яких такий показник перевищує 50% належать Швеція, Данія, Фінляндія, Люксембург, Австрія, Франція, Ірландія, Португалія та ін. [3, с. 27].

Зауважимо, що обсяги фінансових ресурсів, які надходять у розпорядження місцевих муніципалітетів, повинні залежати від обсягів покладених на місцеву владу завдань. На сьогодні, склад та рівень надання місцевих благ органами місцевого самоврядування в окремих країнах досить суттєво відрізняються, що пояснюється особливостями історичного розвитку, процесами становлення інституту місцевого самоврядування, державним устроєм, національними традиціями тощо.

У багатьох країнах світу на органи місцевого самоврядування покладається фінансування таких суспільно важливих сфер, як освіта, охорона здоров'я, соціальний захист, соціальне забезпечення та ін. Так, більшість країн-членів ОЕСР витрачають 12-20% суспільного доходу або 3-6% ВВП на фінансування початкової та середньої освіти, окрім того, 60-80% таких витрат спрямовується на виплату заробітної плати [4].

Фінансовим базисом функціонування органів місцевого самоврядування у більшості розвинених країн є місцеві податки і збори. У країнах Європи сформувалася досить розгалужена система місцевих податків: у Франції – близько 50, у Італії – 70, Німеччині – 55, у Бельгії – 100. Численність місцевих податкових платежів забезпечує широкі можливості їх використання у різних за умовами та потенціалом адміністративно-територіальних утвореннях, що є гарантією стабільності податкових надходжень. Країни, де застосовується лише кілька місцевих податків і зборів, є скоріше винятком, а ніж правилом (для прикладу, Великобританія).

На нашу думку, для України буде корисним досвід зарубіжних країн в контексті здійснення фіскальної децентралізації в частині:

- забезпечення зростання фіскального та регулюючого значення майнових податків;
- закріплення окремих загальнодержавних податків за місцевими бюджетами;
- розвиток екологічного оподаткування.

Література:

1. Семенець Р. М. Порівняльний аналіз зарубіжного досвіду у сфері місцевого оподаткування та напрямки його застосування в Україні / Р. М. Семенець // Митна справа. – 2015. – № 1(97). – С. 306–310.
2. Руденко І. В. Фіскальна децентралізація: моделі, перспективи, ризики / І. В. Руденко // Економіка, фінанси, право. – 2014. – № 6. – С. 16–22.
3. Хлівний В. Фіскальна децентралізація на місцевому рівні / В. Хлівний, Д. Гризоголазов // Ринок цінних паперів України. – 2012. – № 8. – С. 25–28.
4. Fiscal decentralization indicators for South-East Europe : report : 2006–2014 / [authors Levitas Anthony ... [and others]]. – Skopje : Network of Associations of Local Authorities of South-East Europe – NALAS, 2016. – 130 p.